

נִיסָא, וְאִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲרַחֵישׁ נִיסָא לְבַר נָשׁ,
 לֹא אֵית לִיה לְסַמְכָא (תְּדִיר) עַל נִיסָא זְמַנָּא אַחְרָא.
 בְּגִין דְּלֹאוּ בְּכַל שַׁעְתָּא וְשַׁעְתָּא אֲתַרְחִישׁ נִיסָא.

וְאִי יִיעוּל בַּר נָשׁ גְּרַמְיָה בְּאַתְר דְּנִזְקָא אֲשַׁתְּכַח
 לְעֵינָא, הָא פִּקַּע פֶּל זְכוּתִיה דְּעֵבֶד בְּקַדְמִיתָא
 וְאוּקְמוּהָ. בְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (בראשית לב) קָטוֹנְתִי מִכָּל
 הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת וְגו'. וְאַבְרָהָם פִּינוּן דְּסָלִיק
 מִמַּצְרַיִם וְאֲשַׁתְּזִיב זְמַנָּא חֲדָא, הַשְׁתָּא אֲמַאי אָעִיל
 גְּרַמְיָה בְּצַעְרָא בְּקַדְמִיתָא וְאָמַר אַחְתִּי הִיא.

אַלְא אַבְרָהָם לֹא סָמִיךְ עַל גְּרַמְיָה פְּלוּם, וְחָמָא
 שְׂכִינְתָּא תְּדִיר בְּדִיּוּרָה דְּשָׂרָה וְלֹא אָעִדִי
 מִתַּפְּסֵן, וּבְגִין דְּהוֹת תַּפְּסֵן, אֲסַמִּיךְ אַבְרָהָם וְאָמַר אַחְתִּי
 הִיא בְּמָה דְכָתִיב (משלי ז) אָמַר לְחַכְמָה אַחְתִּי אַת. וּבְגִין
 כִּךְ אָמַר אַחְתִּי הִיא (ס"א אה):

לשון הקודש

הכנים את עצמו בצער בבתחלה ואמר
 אחתי הוא?

אלא אברהם לא סמך על עצמו פלום,
 שראה את השכינה תמיד במדורה של
 שרה ולא זזה משם, ומשום שהיתה
 שם, סמך אברהם ואמר אחתי הוא,
 כמו שכתוב (משלי ז) אמר לחכמה אחתי
 אתה, ולכן אמר אחתי הוא.

גם לבן אדם, אין לו לסמך תמיד על גס
 בפעם אחרת, כי לא בכל שעה ושעה
 מתרחש גם.

ואם יכנים אדם את עצמו למקום
 שהגזק מצוי לעיון, הרי פקעה פל זכותו
 שעשה בתחלה ובארוה, כמו שנגאמר
 (בראשית לב) קמנתי מכל החסדים ומכל
 האמת וגו'. ואברהם, פינון שעלה
 ממצרים ונצול פעם אחת, פעת למה

וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ וְגו'. וְכִי קִדְשָׁא בְרִידָא
 הוּא אַתָּא לְגַבְיֵיהוּ דְרִשְׁיֵעִיא כְּמָה דְכַתִּיב,
 (במדבר כב) וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעָם. (בראשית לא) וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים
 אֶל לָבֵן. אֵלָּא הָהוּא מְמַנָּא שְׁלִיחָא דְאֵתְפַקְדָּא
 עַלֵייהוּ הָהוּא, בְּגִין דְכָלְהוּ כַד עָבְדִי שְׁלִיחוּתָא נְטִילִי
 שְׂמָא דָּא, וּמִסְטָרָא דְדִינָא קָא אֲתִיין. וְעַל דָּא וַיִּבְנֵא
 אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ בְּחִלּוּם הַלִּילָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּךְ
 מֵת עַל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר לָקַחְתָּ וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (משלי יב) שְׁפַת אֱמֶת וְגו'.
 שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד. דָּא אַבְרָהָם, דְכָל מְלוֹי
 בְּקַדְמוּתָא וּבְסוּפָא הוּוּ בְּאֱמֶת. וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן
 שְׁקָר. דָּא אַבְימֶלֶךְ. בְּאַבְרָהָם נֹאמֶר וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
 אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחֲתִי הִיא. דָּא בְּקַדְמוּתָא, דְאָמַר
 בְּגִין שְׂכִינְתָּא דְהַוֵּת עִמָּה דְשָׂרָה אַחֲתִי הִיא, וַאֲבָרָהָם

 לשון הקודש

אֲשֶׁר לָקַחְתָּ וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (משלי יב) שְׁפַת
 אֱמֶת וְגו'. שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד – זֶה
 אַבְרָהָם, שְׂכָל דְבָרָיו בְּהַתְחַלָּה וּבְסוּף
 הֵיוּ בְּאֱמֶת. וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר –
 זֶה אַבְימֶלֶךְ. בְּאַבְרָהָם נֹאמֶר, וַיֹּאמֶר
 אַבְרָהָם אֶל שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחֲתִי הִיא. זֶה
 בְּהַתְחַלָּה שְׂאָמַר מְשׁוּם הַשְׂכִּינָה שְׁהֵיחָה
 עִמָּה שֶׁל שָׂרָה אַחֲתִי הִיא, וַאֲבָרָהָם

וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ וְגו'. וְכִי
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא אֶל רְשָׁעִים? בְּמִו
 שְׂכָתוֹב (במדבר כב) וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעָם,
 (בראשית לא) וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל לָבֵן? אֵלָּא
 אוֹתוֹ מְמַנָּה הַשְּׁלִיחַ שְׂמַפְקֵד עַלֵיהֶם הָיָה
 מְשׁוּם שְׂפָלָם, בְּשַׁעוּשִׁים שְׁלִיחוּת,
 נוֹטְלִים הַשֵּׁם הַזֶּה, מַעַד הַדִּין הֵם פְּאִים.
 וְעַל זֶה וַיִּבְנֵא אֱלֹהִים אֶל אַבְימֶלֶךְ בְּחִלּוּם
 הַלִּילָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּךְ מֵת עַל הָאִשָּׁה

בְּחִכְמָתָא עֲבַד. מָאֵי טַעְמָא (דף קיב ע"א) בְּגִין דְּאַבְרָהָם
 מִסְפָּרָא דְיָמִינָא אִיהוּ, אָמַר אַחְתִּי הִיא, וְרָזָא בְמָה
 דְּאֵת אָמַר, (שיר השירים ה) אַחְתִּי רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי. וְעַל
 דָּא אַבְרָהָם קָרָא לָהּ תָדִיר אַחְתִּי, בְּגִין דְּאֵתְדַבֵּק
 בַּהֲדָה, וְלֹא יִתְעַדוּן (ויקרא קב) דָּא מִן דָּא לְעֵלְמִין.

לְסוּף מַה בְּתִיב וְגַם אֲמָנָה אַחְתִּי בֵּת אָבִי הִיא אַךְ
 לֹא בֵּת אֲמִי. וְכִי הָכִי הָזָה. אֵלָּא כֻּלָּא בְּגִין
 שְׂכִינְתָא קָאמַר, אַחְתִּי הִיא בְּקַדְמִיתָא, דְּבְתִיב אָמַר
 לְחִכְמָה אַחְתִּי אֵת. וְלִבְתֵּר וְגַם אֲמָנָה. מָאֵי וְגַם.
 לְאֵתוּסְפָא עַל מַה דְּקָאמַר בְּקַדְמִיתָא. אַחְתִּי בֵּת אָבִי
 הִיא. בְּרִיתִיהּ דְּחִכְמָה עֲלָאָה, וּבְגִין כִּדְ אֵתְקַרֵי אַחְתִּי
 וְאֵתְקַרֵי חִכְמָה. אַךְ לֹא בֵּת אֲמִי. מֵאַתֵּר דְּשִׁירוּתָא
 דְּכֻלָּא סְתִימָא עֲלָאָה. וְעַל דָּא וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה בְּאַחֲוָה
 בְּחִבּוּבוּתָא דְּבְתִיב, (שיר השירים ב) וַיְמִינֵנִי תַחֲבַקֵּנִי וְכֻלָּא
 רָזָא דְּחִכְמָתָא אִיהוּ.

לשון הקודש

אֵלָּא הַכֵּל מְשׁוּם הַשְּׂכִינָה אָמַר אַחְתִּי
 הוּא בְּהִתְחַלָּה, שְׂפָתוֹב אָמַר לְחִכְמָה
 אַחְתִּי אֵת. אַחַר כֵּן וְגַם אֲמָנָה. מַה זֶה
 וְגַם? לְהוֹסִיף עַל מַה שְּׂאמַר בְּהִתְחַלָּה.
 אַחְתִּי בֵּת אָבִי הוּא, הַבֵּת שֶׁל הַחִכְמָה
 הָעֲלִיּוֹנָה, וְלִכְּנָן נִקְרָאת אַחְתִּי וְנִקְרָאת
 חִכְמָה, אַךְ לֹא בֵּת אֲמִי, מֵהַמְקוֹם שֶׁל
 רֵאשִׁית הַכֵּל הַנִּסְתָּר הָעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה

עָשָׂה בְּחִכְמָה. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם
 שְׂאֵבְרָהֶם הוּא מְצַד הַיְמִין, אָמַר אַחְתִּי
 הוּא, וְכוּד כְּמוֹ שְׂנַאמַר (שיר ה) אַחְתִּי
 רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי. וְעַל זֶה אַבְרָהָם קָרָא
 לָהּ תַמְתִּי אַחְתִּי, מְשׁוּם שְׂנַדְבֵּק עִמָּה,
 וְלֹא יִזוּזוּ זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים.
 לְכַסּוּף מַה כְּתוּב? וְגַם אֲמָנָה אַחְתִּי בֵּת
 אָבִי הוּא אַךְ לֹא בֵּת אֲמִי. וְכִי כִּדְ הָיָה?

תָּא חַיִּי, בְּקִדְמֵיתָא כִּד נִחְתִּי לְמַצְרַיִם הָכִי קָאָמַר
 בְּגִין לְאַתְדַּבְּקָא בְּגוּ מְהִימְנוּתָא, וְקָרָא לָהּ
 אַחְתֵּי, בְּגִין דְּלֹא יִטְעוּן גּוּ אַנּוּן דִּרְגִין דְּלִבְר. אוּף
 הָכָא אַחְתֵּי, בְּגִין דְּלֹא אֲתַעְרִי מִגּוּ מְהִימְנוּתָא כְּדָקָא
 יָאוּת. דִּהָא אַבִּימֶלֶךְ וְכָל אַנּוּן יִתְבִּי אַרְעָא הוּוּ אֲזִילִי
 בְּתַר פּוּלְחָנָא נּוּכְרָאָה, וְאִיהוּ אֲתַדַּבֵּק גּוּ מְהִימְנוּתָא,
 וּבְגִין כִּד עָאֵל לְתַמָּן וְאָמַר אַחְתֵּי, מָה אַחֻת לָא
 אֲתַפְרֵשׁ מֵאַחָא לְעֶלְמִין אוּף הָכָא. דִּהָא אֲתַתָּא
 יְכִילַת לְאַתְפְּרֵשָׁא אַבְל אַחֻת לָא אֲתַפְרֵשׁ, דִּהָא תְרִין
 אַחִין לָא יְכִלִין לְאַתְפְּרֵשָׁא לְעֶלְמִין וְלְעֶלְמִי עֶלְמִין.

וּבְגִין כִּד אָמַר אַבְרָהָם אַחְתֵּי הִיא, דִּהָא בְּלַחוּן הוּוּ
 לְהוּטִין גּוּ טְהָרִי כְכַבֵּיא וּמְזִילִי וּפְלַחִי לוּן,
 וְאַבְרָהָם הוּוּ מִתְדַּבֵּק גּוּ מְהִימְנוּתָא וְאָמַר אַחְתֵּי דְלֹא

לשון הקודש

גְּדַבֵּק בְּתוּךְ הָאֲמוּנָה וּמִשּׁוּם כִּד נִכְנַס
 לְשֵׁם וְאָמַר אַחְתֵּי. מָה הָאֲחֻת לָא
 גְּפָרְדַת מִן הָאֵחָ לְעוֹלָמִים – אַף כָּאן.
 שְׁהָרִי אִשָּׁה יִכּוּלָה לְהַפְרֵד, אַבְל אַחֻת
 לָא גְּפָרְדַת, שְׁהָרִי שְׁנֵי אַחִים לָא יִכּוּלִים
 לְהַפְרֵד לְעוֹלָמִים וְלְעוֹלָמִי עוֹלָמִים.

וְלִכְן אָמַר אַבְרָהָם אַחְתֵּי הִיא, שְׁהָרִי
 כְּלָם הִיוּ לְהוּטִים בְּתוּךְ קִשְׁרֵי הַכּוֹכְבִים
 וּמְזוֹלוֹת וְעוֹבְדִים אוֹתָם, וְאַבְרָהָם הִיָּה
 דְּבִק בְּתוּךְ הָאֲמוּנָה, וְאָמַר אַחֻתִי, שְׁלֹא

וְתִהִי לִי לְאִשָּׁה, בְּאַחְוָה וּחְבִיבוּת,
 שְׁכַתוּב (א ש) וַיִּמְיָנוּ תַחֲבַקְנִי, וְהַבֵּל סוּד
 שֶׁל חֲכָמָה.

כֹּא רָאָה, בְּהִתְחַלָּה כְּשִׁירְדוּ לְמַצְרַיִם
 כִּד אָמַר בְּשִׁבִיל לְהַדְבֵּק בְּתוּךְ הָאֲמוּנָה,
 וְקָרָא לָהּ אַחְתֵּי כִּדִּי שְׁלֹא יִטְעוּ לְתוּךְ
 אוֹתָם הִדְרָגוֹת שְׁבַחוּן. אַף כָּאן אַחְתֵּי,
 כִּדִּי שְׁלֹא תִזוּ מִתוּךְ הָאֲמוּנָה כְּרָאוּי.
 שְׁהָרִי אַבִּימֶלֶךְ וְכָל אוֹתָם יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
 הִיוּ הוֹלְכִים אַחַר עֲבוּדָה זָרָה, וְהוּא

נִתְפָּרֵשׁ לְעֵלְמִין. וְסִימָנֶיךָ (ויקרא כא) וְלֹא־חֹתוֹ הַבְּתוּלָה
 דְּאִתְמַר לְכַהֵן, אֲתָרָא דְאַבְרָהָם שְׂרִיָא בֵּיתָ.

כְּתִיב, (דברים י) אֵת יי אֱלֹהֶיךָ תִירָא אוֹתוֹ תַעֲבֹד וְבוֹ
 תִּדְבֹק וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע. הַאי קָרָא אוֹקְמוּתָ.
 אֲבָל תָּא חֲזִי, לִי אֱלֹהֶיךָ תִירָא לָא כְּתִיב, אֲלֹא אֵת
 (דף קיב ע"ב) יי, מָאִי אֵת, דָּא דְרַגְא קְדַמָּא אֲתֵר דְּחֵלָא
 דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבְגִין כַּף פְּתִיב תִירָא, דְּתַמֵּן פְּעִי
 בַר נֶשׁ לְדְחֵלָא קַמִּי מְאֲרִיָה (קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא) בְּגִין דְּאִיהוּ
 דִּינָא. (בי)

וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד. דָּא דְרַגְא עֲלָא דְקִימָא עַל הַאי
 דְרַגְא תַתָּא, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ לְעֵלְמִין, אֵת
 וְאוֹתוֹ, דָּא בְדָא דְבִקִּין וְלֹא אִתְפָּרֵשׁ. מָאִי וְאוֹתוֹ.
 דָּא אֲתֵר בְּרִית קְדִישָׁא אוֹת לְעֵלְמִין. דְּהַא פּוֹלְחָנָא
 לָא שְׂרִיָא בְּאֵת וְלֹא אִיהוּ לְמַפְלַח אֲלֹא לְמַדְחַל,

לשון הקודש

תִירָא, שְׁשֵׁם אָדָם צָרִיךְ לִירָא לְפָנֵי
 רַבּוּנוּ וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשּׁוּם שְׁהוּא וּבֵיתוֹ
 דִּין.

וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד - זוּ הַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה
 שְׁעוֹמֶדֶת עַל הַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה חֲזוּ, וְלֹא
 נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. אֵת וְאוֹתוֹ זֶה עִם זֶה
 דְּבִקִּים וְלֹא נִפְרָדִים. מַה זֶה וְאוֹתוֹ? זֶה
 מְקוֹם בְּרִית הַקְדֵּשׁ, אוֹת לְעוֹלָמִים.
 שְׁהַי עֲבוּדָה לָא שׁוֹרָה בְּאוֹת וְאִינוּ

נִפְרָד לְעוֹלָמִים. וְסִימָן לְדַבָּר - (ויקרא כא)
 וְלֹא־חֹתוֹ הַבְּתוּלָה, שְׁנַאֲמַר לְכַהֵן הַמְּקוֹם
 שְׁאֲבָרְהֶם שְׂרִוי בּוֹ.

כְּתִיב (דברים י) אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא אֲתוֹ
 תַעֲבֹד וְבוֹ תִדְבֹק וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע. הַפְּסוּק
 הַזֶּה בְּאֲרוּחֵהּ. אֲבָל בֵּא רְאָה, לַה' אֱלֹהֶיךָ
 תִירָא לָא כְּתוּב, אֲלֹא כְּתוּב אֵת ה'. מַה
 זֶה אֵת? זוּ הַדְרָגָה הָרְאשׁוֹנָה, הַמְּקוֹם
 שֶׁל יְרֵאת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן כְּתוּב

אָבֵל פּוֹלְחֵנָא אִיהוּ לְעֵילָא, וּבְגִין כֶּךָ וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד.
 וְבוֹ תִדְבֹק. בְּאַתֵּר דְּאִיהוּ דְּבִקוּתָא לְאַתְדִּבְקָא
 דְּאִיהוּ גּוּפָא דְשָׂרֵי בְּאַמְצָעִיתָא. וּבְשִׁמּוֹ תִשְׁבַּע
 אֶתֶר שְׁבִיעָא דְדִרְגִין. וְסִימְנִיד (ירמיה ל) וְאֵת דְּוֹד
 מְלָכָם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם. בְּגִין כֶּךָ אֶתְדִבְק אַבְרָהָם
 בְּמַהִימְנוּתָא כִּד נַחַת לְמַצְרַיִם וְכִד אִזֵּל לְאַרְעָא
 דְּפְלִשְׁתִּים. לְבַר נָשׁ דְּבַעָא לְנַחַתָּא גּוּ גּוּבָא עֲמִיקָא.
 דְּחִיל דְּלֹא יָכִיל לְסַלְקָא מִגּוּ גּוּבָא, מָה עֲבַד קָשֶׁר
 חַד קִשְׂרָא דְחֶבֶל לְעֵילָא מִן גּוּבָא, אָמַר הוּאִיל
 דְּקִשְׂרֵנָא קִשְׂרָא דָּא מִכָּאן וְלַחֲלָאָה אִיעוּל תַּמָּן. כֶּךָ
 אַבְרָהָם בְּשַׁעֲתָא דְּבַעָא לְנַחַתָּא לְמַצְרַיִם. עַד לֹא
 יִיחֹת תַּמָּן קָשֶׁר קִשְׂרָא דְּמַהִימְנוּתָא בְּקַדְמִיתָא
 לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיהּ, וְלִבְתֵּר נַחַת.

אֹרְף הָכִי נָמִי כִּד עָאֵל לְאַרְעָא דְּפְלִשְׁתִּים. בְּגִין כֶּךָ

לשון הקודש

לְרַדְתָּ לְבוֹר עֲמִיק, פְּחַד שְׁלֵא יוּבַל
 לְעֵלוֹת מִתּוֹךְ הַבּוֹר, מָה עֲשֶׂה? קָשֶׁר
 קָשֶׁר אֶחָד שֶׁל חֶבֶל לְמַעְלָה מִהַבּוֹר.
 אָמַר, הוּאִיל וְקִשְׂרֵי קָשֶׁר זֶה, מִכָּאן
 וְחֲלָאָה אֲכַנֵּס לְשָׁם. כֶּךָ אַבְרָהָם, בְּשַׁעֲה
 שְׂרָצָה לְרַדְתָּ לְמַצְרַיִם, עַד שְׁלֵא יֵרַד
 לְשָׁם קָשֶׁר בְּתַחֲלָה אֵת קָשֶׁר הָאֲמוּנָה
 לְהַתְחִיז בּוֹ, וְאַחַר כֶּךָ יֵרַד.
 אַתְּ כֶּךָ גַּם בְּשִׁנְכֵנְס לְאַרְץ פְּלִשְׁתִּים.

לְעַבֵּד אֵלָא לִירָא, אָבֵל הָעֲבוּדָה הִיא
 לְמַעְלָה, וְלָכֵן וְאוֹתוֹ תַעֲבֹד.
 וְבוֹ תִדְבֹק - בְּמָקוֹם שֶׁהוּא דְּבִקוּת
 לְהַדְבִּק שֶׁהוּא גּוּף שְׂשׂוּרָה בְּאַמְצָע.
 וּבְשִׁמּוֹ תִשְׁבַּע - הַמָּקוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁל
 הַדְּרָגוֹת, וְסִימְן לְדָבָר - (ירמיה ל) וְאֵת דְּוֹד
 מְלָכָם אֲשֶׁר אָקִים לָהֶם. מִשׁוּם כֶּךָ נִדְבֹק
 אַבְרָהָם בְּאַמוּנָה בְּשִׁירְד לְמַצְרַיִם
 וּבְשַׁחֲלֵד לְאַרְץ פְּלִשְׁתִּים. לְאֲדָם שְׂרָצָה

(משלי יב) שִׁפְתַי אֵמֶת תִּבְּוֶן לְעַד. וְעַד אֲרֻגְיָעָה לְשׁוֹן שִׁקְרָה, דָּא אַבְימְלָךְ דְּאָמַר בְּתָם לְבָבֵי וּבִנְקִיּוֹן כַּפֵּי. וְכַד אֶתְדַּרְוּ לִיָּה מַה כְּתִיב גַּם אֲנֹכִי יִדְעָתִי כִּי בְּתָם לְבַבְךָ עָשִׂיתָ זֹאת, וְלֹא כְּתִיב נִקְיִוִן כַּפַּיִם:

וְעַתָּה הָשִׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר (שמואל א ב) רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ וְגו'. חֲסִידוֹ כְּתִיב חַד, וְדָא אַבְרָהָם דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיר לִיָּה תְּדִיר וְלֹא אַעֲדֵי נְטִירוֹ מִנִּיָּה לְעֵלְמִין. וְמַה דְּאָמַר רַגְלֵי, דָּא אֶתְתִּיָּה, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שִׁדְר שְׂכִינְתִּיָּה עִמָּה וְנָטִר לָהּ תְּדִיר.

דְּבַר אַחַר רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ. חַד, דָּא אַבְרָהָם דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָזִיל עִמָּיָה תְּדִיר בְּגִין דְּלֹא יִיכְלוּן לְנַזְקָא לִיָּה. וְרִשְׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. אֵלִין

לשון הקודש

אַבְרָהָם שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ תְּמִיד וְלֹא מְסִיר מִמֶּנּוּ אֶת שְׂמִירְתּוֹ לְעוֹלָמִים. וְמַה שֶּׁאָמַר רַגְלֵי – זוֹ אִשְׁתּוֹ, שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלַח שְׂכִינְתּוֹ עִמָּה וְשׁוֹמֵר אוֹתָהּ תְּמִיד.

דְּבַר אַחַר רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ – אַחַד, זֶה אַבְרָהָם, שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִלָּךְ עִמּוֹ תְּמִיד כְּדֵי שְׁלֹא יוּכְלוּ לְהוֹיֵק לוֹ. וְרִשְׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ – אֵלִין אוֹתָם

מִשׁוּם כִּד (משלי יב) שִׁפְתַי אֵמֶת תִּבְּוֶן לְעַד. וְעַד אֲרֻגְיָעָה לְשׁוֹן שִׁקְרָה – זֶה אַבְימְלָךְ שֶׁאָמַר בְּתָם לְבָבֵי וּבִנְקִיּוֹן כַּפֵּי. וּכְשֶׁתְּחִזְרוּ לוֹ מַה כְּתוּב? גַּם אֲנֹכִי יִדְעָתִי כִּי בְּתָם לְבַבְךָ עָשִׂיתָ זֹאת, וְלֹא כְּתוּב נִקְיִוִן כַּפַּיִם.

וְעַתָּה הָשִׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (שמואל א-ב) רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמְרוּ וְגו'. חֲסִידוֹ כְּתוּב אַחַד, וְזֶה